

Filteri i stvarnost: Tko sam ja online?

Priprema za izvođenje radionice vršnjačkih edukatora

Cilj radionice:

Razviti svijest učenika o vlastitom digitalnom identitetu, razlikama između *stvarnog* i *online* ja te odgovornom oblikovanju osobne prisutnosti na internetu.

Ključno pitanje:

Tko sam ja online – i koliko to odražava mene u stvarnosti?

Ciljana skupina: 14 – 16 godina

Ishodi učenja:

- Učenik prepoznaje vlastite navike korištenja društvenih mreža i kritički ih sagledava.
- Učenik uspoređuje svoj stvarni i online identitet uočavanjem sličnosti i razlika.
- Učenik analizira rizike digitalnog identiteta (cyberbullying, gubitak privatnosti, pritisak izgleda, lažni profili).
- Učenik odabire i primjenjuje strategije za odgovorno, sigurno i etično ponašanje u digitalnom okruženju.

Vrednovanje za učenje	Vrednovanje kao učenje
<ul style="list-style-type: none">● uspoređuje stvarni i online profil te analizira sličnosti i razlike kako bi uočio/uočila utjecaj digitalnog identiteta● analizira studije slučaja i predlaže odgovornija, sigurnija i etičnija rješenja u digitalnom okruženju● obrazlaže odabir strategija za odgovorno ponašanje u konkretnim situacijama● procjenjuje vlastito ponašanje u digitalnom okruženju i predlaže poboljšanja	<ul style="list-style-type: none">● reflektira u paru o vlastitom ponašanju u digitalnom okruženju● sudjeluje u zajedničkoj raspravi u razredu i razmjenjuje mišljenja o odgovornom i sigurnom online ponašanju● oblikuje osobnu završnu poruku i/ili vlastita pravila za odgovorno, sigurno i etično ponašanje na internetu <p>Vrednovanje za učenje</p>

- **Sadržajna evaluacija:** prati se kroz odgovore učenika; kroz raspravu i zaključke do kojih dolaze pri usporedbi profila, analizu napisanih osobnih pravila i refleksiju učenika.
- **Procesna evaluacija:** prati se kroz kratku završnu refleksiju učenika putem evaluacijskog listića

Etape	Opis nastavnih aktivnosti	Ishodi	Metode i oblici rada	Sredstva i pomagala
<p style="text-align: center;">Uvodni dio</p> <p style="text-align: center;">15'</p> <p>Moja dva profila</p>	<p>Učenici izrađuju dva prikaza sebe – „Stvarni ja“ i „Online ja“ . Na papir crtaju ili zapisuju osobine, navike, interese i slabosti koje ih predstavljaju u stvarnom životu te ono što dijele, skrivaju ili žele pokazati u digitalnom okruženju.</p> <p>Nakon samostalnog rada, učenici u paru uspoređuju profile i razgovaraju o sličnostima i razlikama između svojih identiteta.</p> <p style="text-align: center;">Pitanja za raspravu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Koje sličnosti postoje između mog stvarnog i mog online profila?</i> • <i>Po čemu su moja dva profila slična, a po čemu različita?</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Koje su najveće razlike?</i> • <i>Zašto neke osobine ili navike ne prikazujem online?</i> • <i>Kako se osjećam kad moj online identitet izgleda drukčije od stvarnog?</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uljepšavam li svoj život na mrežama? Zašto?</i> • <i>Može li moj online profil stvoriti krivu sliku o meni?</i> • <i>Što bih promijenio/la u svom ponašanju na internetu?</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Postoji li „lažni život“ na društvenim mrežama?</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Stvara li online identitet pritisak biti savršen?</i> • <i>Što bih želio promijeniti u svom online ponašanju da bude bliže stvarnom meni?</i> 	<p>Razlikovati stvarni i digitalni identitet, kritički procijeniti informacije koje dijeli online, prepoznati rizike idealiziranog online predstavljanja, razvijati odgovorno ponašanje na društvenim mrežama</p>	<p>Crtanje/pisanje, usporedba, vođena rasprava</p> <p>Individualni rad, rad u paru</p>	<p>Radni list (prilog 1)</p> <p>Kartice s vođenim pitanjima za vršnjačke edukatorice</p>
<p style="text-align: center;">Središnja aktivnost</p> <p style="text-align: center;">25'</p> <p>Tko je ova osoba?</p>	<p>Učenici promatraju izmišljene profile s lažnim fotografijama i opisima te na temelju njih nagađaju tko je osoba, čime se bavi i kakva je na temelju vođenih pitanja.</p>	<p>Prepoznati da fotografije i kratki opisi na društvenim mrežama prikazuju samo dio stvarnog identiteta osobe, razumjeti kako površni digitalni podaci mogu</p>	<p>Promatranje, kritička analiza</p>	<p>Radni list (prilog 2)</p> <p>Pripremljeni profili - fotografije i</p>

	<p>Nakon izlaganja svake grupe, voditelj otkriva stvarne podatke o osobi, što često pokazuje kontrast s prvim dojmovima.</p>	<p>dovesti do pogrešnih zaključaka i stvaranja krive slike o drugima, kritički promišljati o informacijama koje prima putem društvenih mreža, uočiti razliku između stvarnog „ja“ i online predstavljanja, osvijestiti vlastite predrasude i stereotipe pri procjeni drugih ljudi, razvijati odgovorniji i empatičniji pristup u digitalnoj komunikaciji</p>	<p>Grupni rad</p>	<p>kratki (lažni) opisi osoba</p> <p>Kartice s vođenim pitanjima za vršnjačke edukatorice</p>
<p>Završna aktivnost</p> <p>5'</p> <p>Moja odgovorna online pravila</p>	<p>Na kraju sata učenici samostalno oblikuju tri osobna pravila za vlastito ponašanje na internetu. Pravila trebaju proizlaziti iz usporedbe „stvarnog“ i „online“ identiteta te iz rasprave o rizicima površnog prosuđivanja ljudi.</p> <p><i>Sada kada ste usporedili svoj stvarni i online identitet, želim da na trenutak razmislite o svemu što smo danas otvorili. Vidjeli smo da profil na društvenim mrežama pokazuje samo mali dio osobe i da na temelju nekoliko fotografija ili kratkih opisa lako možemo stvoriti pogrešan dojam o nekome.</i></p> <p><i>Zato je važno da svatko od nas preuzme odgovornost za način na koji se predstavlja i kako se odnosi prema drugima na internetu. Pred vama je zadatak da oblikujete tri osobna pravila za svoje online ponašanje. Ta pravila trebaju biti vaša – iskrena i primjenjiva u svakodnevnom životu.</i></p> <p>Razmislite: - Što ne želite dijeliti o sebi? - Kako želite komunicirati s drugima?</p>	<p>Oblikovati osobna pravila odgovornog ponašanja u digitalnom okruženju, primjenjivati spoznaje o razlici stvarnog i online identiteta u vlastitom djelovanju, procijeniti koje informacije o sebi i drugima nije sigurno dijeliti na internetu</p>	<p>Rad u cijelom razredu (zajedničko dijeljenje)</p>	<p>Radni list (prilog 3)</p>

	<p><i>- Kako možete spriječiti da nekoga povrijedite ili pogrešno procijenite?</i></p> <p><i>Nema točnih i netočnih odgovora. Nakon što napišete pravila, možete ih podijeliti s razredom kako bismo zajedno oblikovali nekoliko zajedničkih smjernica za sigurno i odgovorno ponašanje na mrežama.</i></p> <p>Rješavanje evaluacijskog listića.</p>			
--	--	--	--	--

Radni list 1. STVARNI JA / ONLINE JA

Upute za učenika:

Razmisli o razlici između sebe u stvarnom životu i načina na koji se predstavljaš na internetu. Budi iskren/a – list se ne ocjenjuje po tome koliko si 'savršen/a', nego koliko promišljaš o sebi.

STVARNI JA	ONLINE JA
1. OSNOVNO O MENI - Ime ili nadimak - Bliske osobe kojima vjerujem - Kako bih sebe opisao/la u 3 riječi	1. DIGITALNI IDENTITET - Username/nadimak - Platforme koje koristim - Broj pratitelja (stvaran ili željen)
2. MOJA OSOBNOST - Vrline - Mane/nesigurnosti	2. MOJ ONLINE SADRŽAJ - Koju verziju sebe pokazujem - Što prešućujem
3. SVAKODNEVICA - Kako provodim slobodno vrijeme - Odnosi s prijateljima i obitelji - Interesi koji nisu vidljivi online	3. KOMUNIKACIJA - Kako pišem komentare - Jesam li hrabriji/a iza ekrana - Jesam li ikad napisao/la nešto što uživo ne bih
4. VRIJEDNOSTI I GRANICE - Što mi je u životu najvažnije - Što nikada ne bih napravio/la zbog društva	4. SIGURNOST - Koje podatke ne dijelim - Koga prihvaćam za pratitelje

Radni list 2. Tko je ova osoba?

LARA, 19

PROFIL

Ime: Lara, 19

🌟 „Voli luksuz, putovanja i noćni život. Život je zabava!“

📍 Lokacije: skupi restorani, plaže, klubovi

📷 Pozirane fotografije, puno filtera, brendirana odjeća

🔍 PITANJA ZA GRUPU

- Kakav **prvi dojam** Lara ostavlja na temelju profila?
- Kojim se **riječima** najčešće opisuje njezin stil života?
- Što mislite - čime se **bavi** (škola, posao, nešto treće)?
- Odakle joj, prema vašem mišljenju, **novac** za ovakav stil života?
- Kako zamišljate njezin **svakodnevni život** izvan društvenih mreža?

🔍 LARA

Lara živi s majkom i mlađim bratom. Majka radi u trgovini, a Lara povremeno čuva djecu. Fotografije s putovanja su s jednog jedinog ljetovanja prije dvije godine, a objavljuje ih postupno. Odjeća je posuđena od prijateljica ili kupljena u second-hand dućanu. Noćni izlasci su rijetki – većinu večeri provodi kod kuće, učeći ili pomažući bratu s domaćom zadaćom. Profil joj služi kao bijeg od stvarnosti i način da se osjeća „vrijednije“.

- Koliko često sudimo drugima na temelju jedne slike?
- Kako bi se ove osobe osjećale da znaju što smo o njima pretpostavili?
- Koliko su naši vlastiti profili „uređeni“?

2. MARKO, 20

📱 PROFIL

Ime: Marko, 20

💪 „Rad, disciplina, uspjeh.“

🏋️ Objave iz teretane, skupi satovi, auto

📷 Fotografije bez osmijeha, “alfa” stav

? PITANJA ZA GRUPU

- Kakav **prvi dojam** Marko ostavlja na temelju profila?
- Kako biste opisali njegov **stav i osobnost**?
- Što mislite - čime se **bavi** i kako provodi većinu vremena?
- Što mislite, zašto naglašava **rad, disciplinu i uspjeh**?
- Kakav odnos, po vašem mišljenju, ima prema drugima?

🔍 MARKO

Marko se godinama bori s nesigurnošću i osjećajem manje vrijednosti. Bio je često ismijavan u osnovnoj školi zbog izgleda. Teretana mu je postala način nošenja s tjeskobom. Auto i sat su od oca. Iako djeluje hladno i samouvjereno, izbjegava bliske odnose jer se boji odbacivanja. Profil gradi sliku kakav *želi biti*, a ne kakav se osjeća.

- Koliko često sudimo drugima na temelju jedne slike?
- Kako bi se ove osobe osjećale da znaju što smo o njima pretpostavili?
- Koliko su naši vlastiti profili „uređeni“?

3. EMA, 18

📱 PROFIL

Ime: Ema, 18

🌸 „Pozitivna energija, ljubav prema sebi.“

☕ Kave s prijateljicama, citati o sreći

📷 Uvijek nasmijana, pastelni filteri

❓ PITANJA ZA GRUPU

- Kakav **prvi dojam** Ema ostavlja?
- Kako biste opisali njezino **raspoloženje i energiju**?
- Kakav život, prema profilu, vodi?
- Mislite li da je uvijek ovako vesela? Zašto/zašto ne?
- Kakav odnos ima s prijateljima?

🔍 EMA

Ema se već godinu dana liječi od anksioznosti. Ima napadaje panike i često se osjeća iscrpljeno. Profil održava jer ne želi zabrinjavati druge i jer osjeća pritisak da mora biti „dobro“. Nasmijane fotografije često su snimljene u rijetkim trenucima kada se osjeća stabilnije. Iza profila stoji osoba koja se trudi preživjeti dan po dan.

- Koliko često sudimo drugima na temelju jedne slike?
- Kako bi se ove osobe osjećale da znaju što smo o njima pretpostavili?
- Koliko su naši vlastiti profili „uređeni“?

4. IVAN, 21

📱 PROFIL

Ime: Ivan, 21

🎮 „Gamer lifestyle.“

🖥️ Skupa oprema, noćne objave

📸 Screenovi igara, memeovi, energetska pića

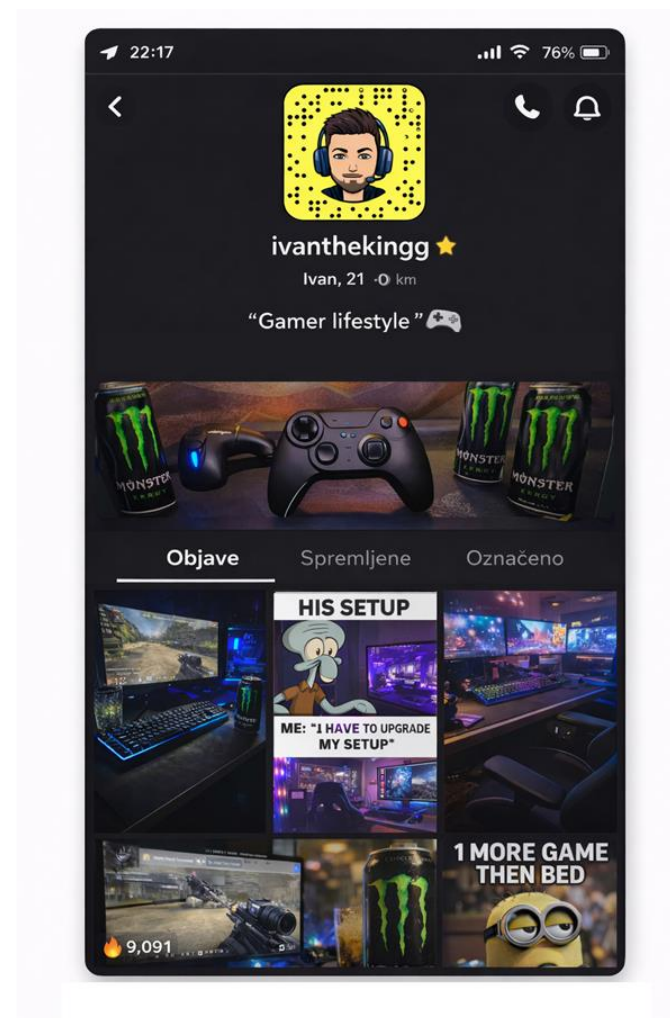
? PITANJA ZA GRUPU

- Kakav **prvi dojam** Ivan ostavlja na temelju profila?
- Kako biste opisali njegove **interese i način života**?
- Koliko vremena, po vašemu mišljenju, provodi online?
- Kako zamišljate njegov svakodnevni život izvan društvenih mreža?
- Mislite li da je odgovoran ili neozbiljan? Zašto?

🔍 IVAN

Ivan radi noćne smjene u skladištu kako bi pomogao obitelji. Igra igrice navečer jer tada jedino ima vrijeme za sebe. Skupa oprema kupljena je na rate. U školi je tih i povučen, ali odgovoran. Profil koristi kako bi pobjegao od umora i pritiska odgovornosti koju nosi prerano.

- Koliko često sudimo drugima na temelju jedne slike?
- Kako bi se ove osobe osjećale da znaju što smo o njima pretpostavili?
- Koliko su naši vlastiti profili „uređeni“?

5. NIKA, 19

📱 PROFIL

Ime: Nika, 19

🔥 „Drama free, samo realno.“

📷 Selfiji, provokativne poze

💬 Kratki, oštri opisi

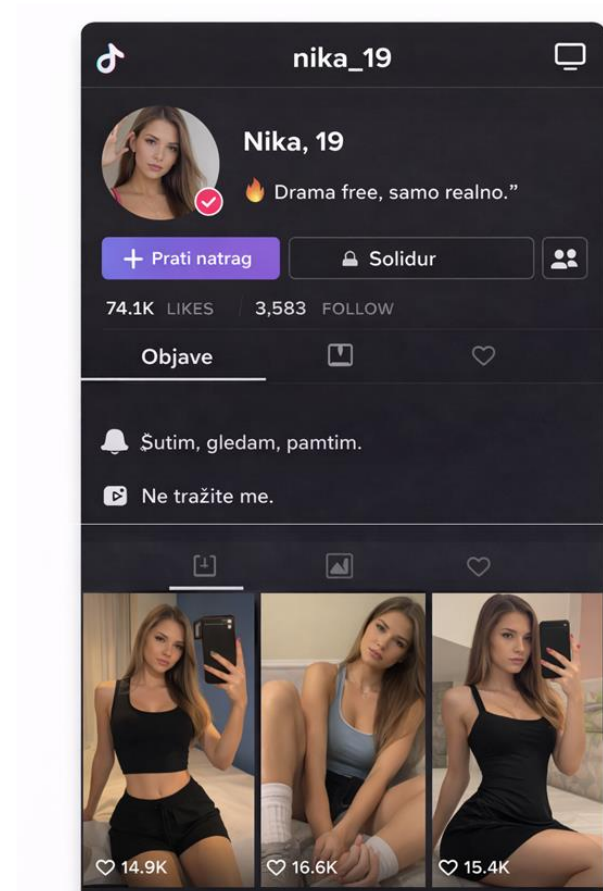
❓ PITANJA ZA GRUPU

- Kakav **prvi dojam** Nika ostavlja?
- Kako biste opisali njezin **stav i komunikaciju**?
- Što mislite, kakva je u odnosima s drugima?
- Zašto koristi kratke i oštre opise?
- Kakvu poruku šalje svojim objavama?

🔍 NIKA

Nika je odrasla u nestabilnom obiteljskom okruženju. Naučila je da se mora „očvrsnuti“ kako bi se zaštitila. Provokativne objave njezin su štit – način da kontrolira kako je drugi vide prije nego što je mogu povrijediti. U stvarnosti je osjetljiva, ali rijetko to pokazuje.

- Koliko često sudimo drugima na temelju jedne slike?
- Kako bi se ove osobe osjećale da znaju što smo o njima pretpostavili?
- Koliko su naši vlastiti profili „uređeni“?

EVALUACIJSKI LISTIĆ

Molimo te da ocijeniš današnju radionicu i podijeliš svoje dojmove.
Ocjene se daju od 1 (najniža) do 5 (najviša).
Iskreni komentari pomažu nam u poboljšanju radionica i projekta.
Hvala! 😊

OCJENA RADIONICE:

☐ Zanimljivost i jasnoća aktivnosti	1	2	3	4	5
☐ Atmosfera na radionici (kako si se osjećao/osjećala)	1	2	3	4	5
☐ Kako je voditelj/voditeljica vodio/la radionicu	1	2	3	4	5
☐ Moj trud i sudjelovanje na radionici	1	2	3	4	5
-

TVOJI KOMENTARI NA PROVEDENU RADIONICU:

Što si novo naučio/naučila?

Što ti se najviše svidjelo?

Što bi volio/voljela da je bilo drugačije?

EVALUACIJSKI LISTIĆ

Molimo te da ocijeniš današnju radionicu i podijeliš svoje dojmove.
Ocjene se daju od 1 (najniža) do 5 (najviša).
Iskreni komentari pomažu nam u poboljšanju radionica i projekta.
Hvala! 😊

OCJENA RADIONICE:

☐ Zanimljivost i jasnoća aktivnosti	1	2	3	4	5
☐ Atmosfera na radionici (kako si se osjećao/osjećala)	1	2	3	4	5
☐ Kako je voditelj/voditeljica vodio/la radionicu	1	2	3	4	5
☐ Moj trud i sudjelovanje na radionici	1	2	3	4	5
-

TVOJI KOMENTARI NA PROVEDENU RADIONICU:

Što si novo naučio/naučila?

Što ti se najviše svidjelo?

Što bi volio/voljela da je bilo drugačije?